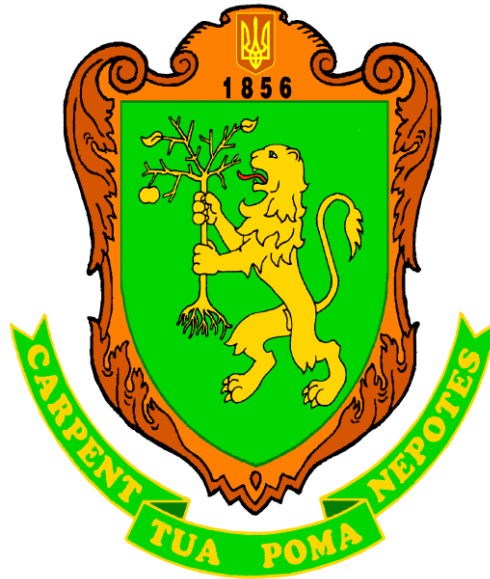

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ, ЕКОНОМІКИ ТА ПРАВА
КАФЕДРА ПРАВА

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МІЖНАРОДНЕ ПРАВО»

Рівень вищої освіти – Перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань - 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Освітня програма – «Право»

Кількість кредитів – 4 – 120 год.

Форма навчання – денна, заочна (скорочена програма)

Рік підготовки – 4, семестр – 8

Компонент освітньої програми – обов'язкова, фахова.

Дні занять – відповідно до розкладу.

Консультації – відповідно до графіка навчального процесу.

Мова викладання – українська.

АНОТАЦІЯ

На сучасному етапі в період кардинальних політичних і економічних зрушень в українському суспільстві та історичних змін у системі міжнародних відносин розкрилися нові можливості галузі міжнародного права у врегулюванні не лише міждержавних, а й внутрішньодержавних відносин, що впливають з міжнародних. Зокрема, – це зобов'язання кожної країни дотримуватися прав людини, захист яких здійснюють такі структури: Європейський суд з прав людини, Європейський комітет із запобігання тортурам, де вже відбуваються слухання про відповідальність уряду України за взяті зобов'язання. Міжнародні організації приділяють велику увагу подальшому вдосконаленню міжнародного права. У 1989 р. Генеральна Асамблея Організації Об'єднаних Націй (ООН) ухвалила спеціальну резолюцію, в якій проголосила 90-ті роки ХХ ст. «Десятиріччям міжнародного права». На сучасному етапі діє розгорнута програма забезпечення прав людини.

Вивчення дисципліни «Міжнародне право» сприяє поглибленню знань і розширенню світогляду кожної освіченої людини. Галузь міжнародного права — це особлива система принципів і норм, які регулюють відносини між суб'єктами міжнародного права. Нині, коли юридичні й фізичні особи різних країн можуть вільно спілкуватися, відносини між державами набувають іншого змісту, що свідчить про значення міжнародного права як однієї з найактуальніших галузей юриспруденції.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета: формування у здобувачів вищої освіти системи поглядів та спеціальних знань в галузі правового регулювання міжнародних відносин, положень основних міжнародних договорів та внутрішньодержавних актів у цій сфері.

Завдання: засвоєння основних положень міжнародного права та практики їх застосування; формування вмінь працювати з першоджерелами – міжнародними договорами та надавати правову оцінку ситуаціям у сфері міжнародних правовідносин.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Основними видами навчальних аудиторних занять, під час яких здобувачі вищої освіти отримують необхідні знання, є лекції та практичні заняття. В межах робочого часу науково педагогічний працівник може проводити консультації для здобувачів вищої освіти.

При викладанні лекційного матеріалу передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як лекції у формі бесіди, розповіді, пояснення, диспуту та лекції у формі ілюстрування і демонстрування за допомогою мультимедійних пристроїв.

Лекція у формі бесіди, розповіді, пояснення, диспуту дозволяє привернути увагу здобувачів вищої освіти до найбільш важливих питань теми лекції, винести на обговорення дискусійні питання та визначити у процесі діалогу особливості сприйняття навчального матеріалу здобувачами вищої освіти.

Лекція у формі ілюстрування і демонстрування за допомогою мультимедійних пристроїв – це візуальна форма подачі лекційного матеріалу з розгорнутим або коротким коментуванням візуальних матеріалів, що переглядаються за допомогою мультимедійних технічних засобів. Ці дві форми лекцій можуть бути поєднані.

При проведенні практичних занять передбачене виконання практичних робіт у формі вирішення ситуативних завдань (кейсів) і тестів, проведення ділової гри, заслуховування усних відповідей, доповідей, а також рефератів та демонстрація презентацій, які підготовлені як індивідуальні завдання за темою самостійного вивчення дисципліни.

Здобувачі вищої освіти працюють з друкованим чи надісланим їм в електронній формі інформативним матеріалом, або з інформацією в мережі Інтернет.

Здобувачі вищої освіти можуть здійснювати наукові дослідження шляхом написання та опублікування наукових статей, тез доповідей на конференціях, круглих столах та наукових семінарах.

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ») В АУДИТОРНИЙ ЧАС

Вивчення навчальної дисципліни передбачає роботу в колективі. Здобувачі вищої освіти під час лекційних занять ведуть конспект з відповідної теми. Під час заняття або ж в кінці лектор ставить питання, веде діалог з аудиторією для кращого засвоєння теоретичного матеріалу.

Лекції і практичні заняття можуть проводитися з використанням сервісу ZOOM.US. Також науково педагогічний працівник і здобувач вищої освіти можуть спілкуватись через електронну пошту, Viber, Telegram, інші доступні засоби комунікації. В разі потреби може використовуватись Форум як форма спілкування науково педагогічного працівника і здобувача вищої освіти у дистанційному (віддаленому) навчанні. Кожний форум присвячений будь-якій проблемі або темі. Модератор форуму (мережевий викладач) реалізує дискусію чи обговорення, стимулюючи питаннями, повідомленнями, новою цікавою інформацією. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної та доброзичливої критики. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час самостійної підготовки на консультації в науково педагогічного працівника. Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності.

Після вивчення навчальної дисципліни студент здобуває такі компетентності:

Загальні (ЗК відповідно до освітньої програми «Право»):

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК14. Цінування та повага різноманітності і мультикультурності.

Спеціальні (фахові) (СК відповідно до освітньої програми «Право»):

СК5. Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права

СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Міжнародне право» здобувачі освіти повинні засвоїти такі **програмні результати навчання (ПРН відповідно до освітньої програми «Право»):**

РН3.Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

РН8.застосовувати інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.

РН 17. Працювати в команді, забезпечуючи виконання завдань команди.

РН18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.

ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Семестровий контроль з навчальної дисципліни «Міжнародне право» здійснюється у одному семестрі і проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового екзамену в 8 семестрі у терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обов'язку навчального матеріалу, визначеному робочою програмою дисципліни.

Семестровий екзамен – це форма підсумкового контролю засвоєння студентом теоретичного, практичного матеріалу з окремої навчальної дисципліни за семестр та набуття певних

компетентностей, що проводиться як контрольний захід. Загальна оцінка за екзамен визначається як сума поточного контролю (до 50 балів) та відповідей на питання екзаменаційного білету або тестового завдання (до 50 балів).

Екзаменаційні білети з дисципліни «Міжнародне право» містять 3 теоретичні питання, що включають матеріал навчальної програми, яка використовується в процесі навчання.

Студент на іспиті отримує білет, на якому є пронумеровані питання, та чисті аркуші паперу. Іспит відбувається в письмово-усній формі.

У процесі усного опитування, викладач зобов'язаний спершу вислухати повну відповідь студента (не залежно від того, чи вона є правильною) і лише потім задавати уточнюючі, додаткові запитання. Обов'язково наголошується на неправильних фрагментах відповіді, на суті помилок.

Можливе проведення семестрового екзамену здійснюється у формі тестування в системі Moodle.

Критерії оцінювання знань студентів визначені у **Положенні про критерії оцінювання ЛНУП**.

За рішенням засідання кафедри студент може бути додатково оцінений за участь у наукових конференціях, підготовку наукових публікацій, участь у Всеукраїнських конкурсах наукових студентських робіт, Всеукраїнських олімпіадах за спеціальністю, виконання досліджень тощо.

Оприлюднення результатів іспиту проводиться публічно.

Політика оцінювання – передбачає дотримання принципів доброчесності та студентоцентрованого підходу.

Академічна доброчесність - дотримання Положення про академічну доброчесність у ЛНУП».

Доступний за посиланням:

<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/zagalpolog.html>

Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Міжнародне публічне право

Тема 1. Поняття та особливості міжнародного права

Поняття міжнародного права як особливої правової системи, що регулює міждержавні відносини. Міждержавний характер та відсутність апарату примусу, поєднання договірних та звичаєвих норм права. Особливий координаційний метод регулювання правовідносин, що притаманний міжнародному праву.

Зв'язок між національною та міжнародною правотворчістю. Дуалістична та моністична концепції співвідношення міжнародного і внутрішньодержавного права. Теорії трансформації, делегування, інкорпорації. Функції міжнародного права.

Поняття джерел міжнародного права. Основні та допоміжні джерела. Міжнародний договір як основне джерело міжнародного права. Загальнотеоретична характеристика міжнародноправового звичаю в системі джерел міжнародного права. Роль доктрини міжнародного права у міжнародній правотворчості. Акти міжнародних судів та міжнародних міжурядових організацій у правовому регулюванні міждержавних відносин. Кодифікація у міжнародному праві: поняття та види. Система сучасного міжнародного права. Галузі та інститути міжнародного права.

Взаємозв'язок міжнародного права із зовнішньою політикою та дипломатією.

Основні принципи міжнародного права, їх політично-правова та моральна обґрунтованість. Формулювання принципів у Статуті ООН, розвиток принципів у Заключному Акті і НБСЄ (Гельсінкі, 1975 р.).

Міжнародне право і мораль. Релігія і міжнародне право. Взаємний вплив міжнародного права, зовнішньої політики і дипломатії. Глобальні проблеми сучасності і міжнародне право.

Тема 2. Суб'єкти міжнародного права

Загальне поняття суб'єкта в міжнародному праві. Визначення основних суб'єктів та похідних за ознаками їх створення та існування, їх статус щодо правоздатності та дієздатності. Держави як основні суб'єкти міжнародного права. Правосуб'єктність всіх видів держав.

Поняття визнання в сучасному міжнародному праві. Теорії визнання: конститутивна, декларативна, дискримінаційна. Види визнання та специфіка визнання окремих суб'єктів. Форми визнання: *de jure*, *de facto*, *ad hoc*.

Поняття правонаступництва. правонаступництво під час поділу держав та під час об'єднання. Віденські конвенції про правонаступництво 1978 та 1983 років. Основні проблеми правонаступництва в результаті розпаду Радянського Союзу.

Міжнародна правосуб'єктність націй і народів, які борються за свою незалежність. Особливості правосуб'єктності міжнародних організацій. Державоподібні утворення. Правосуб'єктність Ватикану. Питання міжнародної правосуб'єктності індивідів та юридичних осіб.

Тема 3. Право міжнародних договорів

Система міжнародного права як сукупність юридичних понять, що регламентують весь комплекс правовідносин між суб'єктами. Віденська конвенція про право міжнародних договорів (1969 р.). Поняття договору як акта, що фіксує узгоджену волю сторін, суб'єктів, які домовляються. Класифікація міжнародних договорів. Об'єкти міжнародного договору. Конституція України про дію міжнародного права на території України та Закон України «Про міжнародні договори України».

Укладення міжнародного договору. Стадії укладення договору. Прийняття тексту договору. Парафування. Підписання тексту договору та його значення. Правило альтернату. Ратифікація, затвердження, приєднання. Застереження і заяви до міжнародного договору. Депозитарії та його функції.

Форма і структура міжнародного договору. Мова міжнародного договору.

Правомірність міжнародного договору. Підстави для визнання міжнародного договору недійсним (не чинним). Наслідки недійсності міжнародного договору.

Дія міжнародного договору. Дія договору в просторі, часі, щодо третіх сторін. Пролонгація. Забезпечення виконання міжнародного договору. Імплементация міжнародного договору. правонаступництво щодо міжнародних договорів. Тлумачення міжнародного договору. Способи тлумачення: граматичний, історичний, логічний, систематичний. Правила тлумачення.

Принципи дії міжнародного договору. Юридичні підстави припинення дії. Перегляд. Анулювання. Денонсація. Докорінна зміна обставин. Призупинення дії міжнародних договорів. Вплив збройних конфліктів на дію міжнародних договорів.

Тема 4. Право міжнародних організацій

Поняття міжнародної організації як структури, що має статус суб'єкта. Роль міжнародних організацій в сучасних міжнародних відносинах; фактори, що обумовлюють зростання ролі міжнародних організацій у вирішенні міжнародних проблем. Історія міжнародних організацій.

Міжнародні конференції. Поняття міжнародної конференції. Коло учасників, порядок роботи. Рішення міжнародної конференції.

Волевиявлення держав щодо створення міжнародних організацій. Значення міжнародних організацій для підтримання миру та безпеки, захисту прав людини у світі та регіоні. Юридична природа міжнародної організації як договору особливого виду. Основні принципи діяльності міжнародної організації. Похідний та функціональний характер правосуб'єктності. Договірна

правосуб'єктність. Привілеї та імунітети міжнародної організації. Постійні представництва держав при міжнародних організаціях.

Членство в міжнародних організаціях. Припинення членства. Порядок вступу. Призупинення членства.

Міждержавні організації за напрямками галузевості розвитку. ООН як одна з найзначніших міждержавних організацій: структура та напрями діяльності. Регіональні міждержавні організації: Рада Європи, Співдружність Незалежних Держав, Ліга арабських країн та ін.

МОП, МАГАТЕ, ВООЗ, ЮНЕСКО та інші структури, що працюють за окремими напрямками.

Захист прав людини за допомогою міжнародних громадських організацій (визнаних за класифікацією як недержавні).

Тема 5. Територія у міжнародному праві.

Поняття території та її поділ за ознаками географії – суша, води, повітряний простір, космос, надра.

Поняття державної території як одного з головних елементів визначення суверенітету держави. Міжнародно-правова класифікація території (державна, з міжнародним режимом, зі змішаним режимом).

Юридична природа та склад державної території. Цілісність державної території як один з найголовніших чинників дотримання принципів міжнародного права. Правовий статус складових, що входять до державної території. Суверенітет держави над природними ресурсами в межах території та в межах міжнародно-правового і змішаного режимів.

Державні кордони та їх правовий режим. Способи визначення, становлення і перевірки кордонів (делімітація, демаркація, редемаркація). Принципи непорушності державних кордонів. Міжнародне співробітництво з прикордонних питань. Законодавство України з територіальних питань. Правові ознаки, засоби формування та зміни державної території.

Водні акваторії, їх поділ щодо правового регулювання в міжнародному праві (внутрішні води, прилеглі води, континентальний шельф, води спеціального міжнародно-правового регулювання).

Правовий режим полярних просторів. Арктика і Антарктика. Правовий режим міжнародних каналів (Панамський, Суецький, Кільський канали).

Територіальні спори та претензії, механізми вирішення територіальних спорів. Територіальні проблеми України.

Проблема народонаселення для планети та її визначення в міжнародних документах. Римський інститут розвитку людства про глобалізацію проблеми народонаселення. Категорії визначення в праві націй, народів, громадян, апатридів (без громадянства), біпатридів (з подвійним громадянством) та особливості регулювання статусу останніх.

Тема 6. Право зовнішніх зносин

6.1. Дипломатичне право

Зовнішня політика, дипломатія і міжнародне право. Кодифікація цієї галузі: Віденські конвенції 1961, 1963, 1969 та 1975 років. Законодавство України про зовнішні зносини.

Органи зовнішніх зносин держави. Внутрішньодержавні органи: глава держави, парламент, уряд, міністерство закордонних справ, інші міністерства і відомства.

Закордонні органи зовнішніх зносин. Постійні: дипломатичні представництва, консульські установи, торгові представництва. Тимчасові зарубіжні органи зовнішніх зносин. Представництва держав при міжнародних організаціях.

Поняття дипломатичного права та його положення в міжнародному праві. Питання, які мають вирішувати держави за допомогою дипломатичного права. Дипломати та їх статус, ранги

дипломатичних працівників. Порядок призначення та відкликання дипломатичних представників. Агреман, вірчі та відзивні грамоти. Привілеї та імунітети дипломатичного представництва. Особисті привілеї та імунітети дипломатичного персоналу та членів їх сімей. Привілеї та імунітети адміністративно-технічного та обслуговуючого персоналу.

6.2. Консульське право

Поняття консульського права та його значення для розвитку України. Завдання консульських установ щодо правового захисту громадян України за кордоном. Нотаріальні та інші цивільно-правові дії консула. Ранги консульських працівників. Особливості виконання дій правового характеру, пов'язаних із захистом громадян України за кордоном відповідно до договорів про правову допомогу в цивільних, сімейних та кримінальних справах.

Консульський патент та екзекватура. Консульський округ. Консульський корпус. Консульські привілеї та імунітети.

Тема 7. Міжнародний захист прав людини

Поняття міжнародного захисту прав людини. Кодифікація міжнародного права прав людини. Класифікація прав людини. Принципи і стандарти міжнародного захисту прав людини. Загальна характеристика основних міжнародно-правових актів у сфері прав людини. Універсальні механізми захисту прав людини. Регіональні механізми захисту прав людини. Європейський суд з прав людини.

Тема 8. Відповідальність у міжнародному праві

Поняття відповідальності у міжнародному праві як форма юридичного зобов'язання суб'єкта-порушника відшкодувати збитки. Поняття інституту відповідальності. Класифікація правопорушень, що тягнуть за собою міжнародно-правову відповідальність. Види міжнародно-правової відповідальності, їх характеристика.

Політична відповідальність та її форми. Насильницькі дії, умови їх застосування під час реалізації політичної відповідальності. Статут ООН з питань відповідальності. Обмеження суверенітету як одна з форм політичної відповідальності.

Матеріальна відповідальність, її поняття. Форми матеріальної відповідальності. Абсолютна матеріальна відповідальність, умови її застосування.

Засоби розв'язання спорів та їх характеристика. Мирний спосіб розв'язання спору як втілення принципу міжнародного права. Надання добрих послуг, посередництва під час розв'язання конфліктів.

Обставини, що виключають відповідальність держав. Поняття та класифікація санкції в міжнародному праві.

Модуль 2. Міжнародне приватне право

Тема 9. Міжнародне приватне право як галузь права

Поняття та правова природа міжнародного приватного права. Предмет міжнародного приватного права. Поняття, форми та види «іноземного елементу». Міжнародні приватноправові відносини: поняття, види та елементи. Співвідношення міжнародного приватного права і міжнародного публічного права та іншими галузями приватного права. Методи та принципи міжнародного приватного права: поняття та види. Система міжнародного приватного права.

Тема 10. Джерела міжнародного приватного права

Поняття, види та загальна характеристика джерел міжнародного приватного права. Національне законодавство як джерело міжнародного приватного права. Міжнародні договори як джерело міжнародного приватного права. Звичаї як джерело міжнародного приватного права: поняття та види. «М'яке» право. Роль арбітражної і судової практики в регулюванні міжнародних приватних відносин. Уніфікація норм у сфері міжнародного приватного права. Діяльність міжнародних організацій з уніфікації норм у сфері міжнародного приватного права.

Тема 11. Суб'єкти міжнародного приватного права.

Фізичні особи як суб'єкти міжнародного приватного права: поняття, види та правовий статус. Правоздатність іноземців та осіб без громадянства. Дієздатність іноземних громадян та осіб без громадянства. Визнання іноземців та осіб без громадянства обмежено дієздатними та недієздатними. Визнання іноземців та осіб без громадянства безвісно відсутніми та оголошення їх померлими. Правове положення іноземців в Україні. Типи колізійних прив'язок щодо правового статусу фізичних осіб.

Правовий статус юридичних осіб в міжнародному приватному праві. Поняття та види юридичних осіб в міжнародному приватному праві. Державна належність юридичної особи. Типи колізійних прив'язок щодо визначення «національності» юридичної особи. Правове положення юридичних осіб, заснованих на іноземному капіталі в Україні. Теорії юридичної особи в міжнародному приватному праві.

Тема 12. Право в власності в МПП. Правове регулювання іноземних інвестицій в Україні

Характеристика права власності в міжнародних приватних відносинах. Колізійні норми у сфері речового права. Об'єкти права власності іноземців в Україні. Правовий режим іноземних інвестицій. Поняття, види та форми іноземних інвестицій. Правовий статус суб'єктів інвестиційної діяльності. Правові гарантії здійснення іноземних інвестицій.

Тема 13. Міжнародний договір купівлі-продажу

Поняття міжнародного договору купівлі-продажу. Порядок укладення міжнародного договору купівлі-продажу. Зміст міжнародного договору купівлі-продажу. Відповідальність за міжнародним договором купівлі-продажу. Характеристика Віденської конвенції 1980 р. про міжнародний договір купівлі-продажу.

Тема 14. Міжнародне спадкове право

Загальна характеристика міжнародного спадкування. Джерела правового регулювання спадкових правовідносин в МПП. Поняття та правова природа спадкових правовідносин в міжнародному приватному праві. Колізійні питання спадкування в міжнародному приватному праві. Спадкування за законом. Спадкування за заповітом. Здійснення права на спадкування в МПП.

Тема 15. Сімейні відносини в міжнародному приватному праві.

Поняття та правова природа сімейних правовідносин в міжнародному приватному праві. Джерела правового регулювання сімейних правовідносин в МПП. Колізії законів у сфері сімейного права. Укладення та припинення шлюбу з іноземцями та особами без громадянства. Майнові та особисті немайнові права подружжя.. Походження дітей. Особливості усиновлення дітей громадян України іноземцями.

Тема 16. Правове регулювання міжнародних трудових відносин

Загальна характеристика трудових відносин в МПП. Джерела правового регулювання міжнародних трудових відносин. Типи колізійних прив'язок щодо трудових відносин в міжнародному приватному праві. Трудові права іноземців в Україні.

Академічна доброчесність - дотримання Положення про академічну доброчесність у ЛНАУ». Доступний за посиланням: <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/zagalpolog.html>

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

I. Нормативні джерела

1. Міжнародні акти

1. Віденська конвенція про дипломатичні зносини 1961 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_048#Text
2. Віденська конвенція про консульські зносини 1963 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_047#Text
3. Віденська конвенція про право договорів між державами та міжнародними організаціями або між міжнародними організаціями 1986 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_a04#Text
4. Віденська конвенція про право міжнародних договорів 1969 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_a04#Text
5. Віденська конвенція про правонаступництво держав щодо договорів 1978 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_185#Text
6. Генеральна угода з тарифів і торгівлі 1994 р.: Додаток до Угоди про утворення СОТ) URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_264#Text
7. Декларація про принципи міжнародного права, що стосуються дружніх відносин та співробітництва між державами відповідно до Статуту Організації Об'єднаних Націй 1970 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_569#Text
8. Європейська конвенція об імунитете государств 1972 г. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_060#Text
9. Європейська конвенція про громадянство 1997 р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_004
10. Європейська конвенція про зовнішньоторговельний арбітраж 1961 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_069#Text
11. Заключний акт Наради з безпеки та співробітництва в Європі 1975 г. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_055#Text
12. Конвенція з питань цивільного процесу 1954 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_083#Text
13. Конвенція Організації Об'єднаних Націй про договори міжнародної купівлі-продажу товарів від 11 квітня 1980 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_003#Text
14. Конвенція Організації Об'єднаних Націй про використання електронних повідомлень в міжнародних договорах 2005 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_e71#Text
15. Конвенція про визнання та виконання іноземних арбітражних рішень 1958 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_070#Text
16. Конвенція про визнання та виконання іноземних судових рішень у цивільних або торгівельних справах 2019 р. URL: <https://assets.hcch.net/docs/806e290e-bbd8-413d-b15e-8e3e1bf1496d.pdf>

17. Конвенція про юрисдикцію, визнання та виконання судових рішень у цивільних та комерційних справах 2007 р. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2007:339:FULL&from=EN>
18. Конвенція Організації Об'єднаних Націй про юрисдикційні імунітети держав та їх власності 2004. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_e50#Text
19. Конвенція про визнання та виконання іноземних арбітражних рішень 1958 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_070#Text
20. Конвенція про заходи, спрямовані на заборону та запобігання незаконному ввезенню, вивезенню та передачі права власності на культурні цінності 1970 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_186#Text
21. Конвенція ООН про морські перевезення вантажів, 1978 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_391
22. Конвенція о доступе к информации, участии общественности в процессе принятия решений и доступе к правосудию по вопросам, касающимся окружающей среды [Орхусская конвенция] 1988 р. URL: https://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conventions/orhus.shtml
23. Конвенция об исковой давности в международной купле-продаже товаров 1974 г. URL: https://uncitral.un.org/sites/uncitral.un.org/files/mediadocuments/uncitral/ru/limit_conv_r_ebook.pdf
24. Конвенция Организации Объединенных Наций об использовании электронных сообщений в международных договорах 2005 г. URL: https://uncitral.un.org/sites/uncitral.un.org/files/medidocuments/uncitral/ru/06-57454_ebook.pdf
25. Конвенция ООН о международных мировых соглашениях, достигнутых вследствие медиации, 2018 г. URL: https://uncitral.un.org/sites/uncitral.un.org/files/mediadocuments/uncitral/ru/mediation_convention_r_0.pdf
26. Конвенция ООН о прозрачности в контексте арбитражных разбирательств между инвесторами и государствами на основе международных договоров 2014 г. URL: <https://uncitral.un.org/sites/uncitral.un.org/files/mediadocuments/uncitral/ru/transparency-convention-r.pdf>
27. Конвенція про статус апатридів 1954 г. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_232#Text
28. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р. (ратифікована Законом від 17 липня 1997 р.) URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_004
29. Конвенція про порядок вирішення інвестиційних спорів між державами та іноземними особами 1965 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_060#Text
30. Конвенція про статус біженців 1954 р. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_011
31. Конвенція ЮНІДРУА щодо викрадених або незаконно вивезених культурних цінностей 1995 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_590#Text
32. Конвенція про угоди про вибір суду 2005 р. URL: <https://assets.hcch.net/docs/510bc238-7318-47ed-9ed5-e0972510d98b.pdf> 24
33. Манільська декларація про мирне вирішення міжнародних спорів 1982 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_568#Text
34. Міжамериканська конвенція про підтвердження та інформацію стосовно іноземного законодавства, 1979. Про приєднання України до Міжамериканської конвенції про підтвердження та інформацію стосовно іноземного законодавства: Закон України від 02.03.2021 № 1301-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1301-20#Text>

35. Міжнародна конвенція про захист прав всіх трудящих- мігрантів та членів їх сімей 1990 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_203#Text
36. Міжнародний пакт про громадянські та політичні права 1966 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043#Text
37. Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права 1966 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_042#Text
38. Принципи про вибір права в міжнародних комерційних контрактах 2015 р. URL: <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/fulltext/?cid=135>
39. Сеульська конвенція 1985 р. про заснування багатостороннього агентства з гарантій. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_268#Text
40. Статут Організації Об'єднаних Націй і Статут Міжнародного Суду 1945 р. Поточна редакція: 16.09.2005 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_010#Text

2. Національне законодавство

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>
2. Кодекс торговельного мореплавства України: Закон України від 23.05.1995 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/176/95-вр#Text>
3. Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту : Закон України від 8 липня 2011 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3671-17#Text>
4. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23.02.2006. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15#Text>
5. Про громадянство : Закон України від 18 січня 2001 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2235-14#Text>
6. Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб: Закон України від 20 жовтня 2014 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1706-18#Text>
7. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16 квітня 1991 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12#Text>
8. Про імміграцію : Закон України від 7 червня 2001 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2491-14#Text>
9. Про міжнародні договори України : Закон України від 29 червня 2004 р. Поточна редакція: 11.04.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1906-15#Text>
10. Про міжнародний комерційний арбітраж : Закон України від 24 лютого 1994 р. Поточна редакція: 01.07.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4002-12#Text>
11. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23.06.2005. Поточна редакція: 01.07.2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2709-15#Text>
12. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства : Закон України від 22 вересня 2011 р. Поточна редакція: 26.03.21. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3773-17#Text>
13. Цивільний процесуальний кодекс України: Закон України від 18.03.2004. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text>
14. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 року №40-44 URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
15. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 р. №21-22 URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14#Text>
16. Про правонаступництво України. Закон України від 12 вересня 1991 року N 46 URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1543-12#Text>
17. Декларація про державний суверенітет України 1990, N 31 URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-12#Text>

18. Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001 р. №3-4. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>
19. Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень. Закон України від 1 липня 2004 р. № 51 URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1952-15#Text>
20. Про охорону культурної спадщини. Закон України від 8 червня 2000 р. №39. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1805-14#Text>
21. Конвенція про правову допомогу та правові відносини у цивільних, сімейних та кримінальних справах N 240/94 URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/997_009#Text
22. Господарський кодекс України від 16.01.2003р № 18-22. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>

II. Основна література

1. Аракелян М. Р. Міжнародне право. Навчально-методичний посібник. О.: Фенікс. 2019. 216 с.
2. Баймуратов М. О. Міжнародне публічне право: підручник. О.: Фенікс, 2018. 762 с.
3. Мицик В. В., Буроменський М. В., Буткевич О. В. Міжнародне публічне право: підручник. Харків : «Право», 2019 р. Том 1. 416 с.
4. Мицик В. В. Міжнародне публічне право: підручник. Том 1. Основи теорії. У двох томах. Х.: Право, 2020. 516 с.
5. Мицик В. В. Міжнародне публічне право: підручник. Том 2. Основи теорії. У двох томах. Х.: Право, 2020. 624 с.
6. Сироїд Т. В. Міжнародне публічне право: підручник. Х.: Право., 2020. 648 с.
7. Фединяк Г. С., Фединяк Л. С. Міжнародне приватне право : підручник. Вид. 8-ме, переобл. і допов. Київ: Алерта, 2021. 524 с.
8. Цірат Г.А. Міжнародний комерційний арбітраж: навч.посіб. Алтера. 2019. 410 с.
9. Корнеєв Ю., Вишновецькм С. Міжнародне приватне право. Навч. посібник. Центр навчальної літератури. 2020. 164 с.
10. Міжнародне приватне право : підручник / [Є.М. Білоусов, І.М. Жуков, В.В. Комаров, І.В. Яковюк та ін.]; за заг. ред. Є.М. Білоусова, І.В. Яковюка. Харків : Право, 2021. 408 с.
11. Ковалів М.В., Тимчишин Т.М., Ніканорова О.В. Основи права Європейського Союзу: навчальний посібник. Львів: СПОЛОМ. 2020. 212 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Законодавство України // Верховна Рада України: офіц. веб-портал. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws>
2. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
3. Офіційний сайт НАТО URL: <https://www.nato.int/cps/en/natolive/index.htm>
4. Офіційний сайт Європейського суду з прав людини. URL: <https://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=home>
5. Офіційний сайт Міжнародного суду Організації Об'єднаних Націй. URL: <https://www.icj-cij.org/en>
6. Офіційний сайт Міжнародної морської організації. URL: <https://www.imo.org/en/About/Pages/Default.aspx>
7. Офіційний сайт ООН. URL: <https://www.un.org/en/about-us>
8. Офіційний сайт Міжнародної торговельної палати. URL: <https://iccwbo.org/about-us/>
9. Офіційний сайт Гаазької конференції з міжнародного приватного права <https://www.hcch.net/en/home>

10. Офіційний сайт Комісії ООН з права міжнародної торгівлі (UNCITRAL)
<https://uncitral.un.org/en/about>
11. Офіційний сайт Міжнародного центру з врегулювання інвестиційних спорів. URL:
<https://icsid.worldbank.org>
<https://www.icc-cpi.int/about> - офіційний сайт Міжнародного кримінального суду;
12. Офіційний сайт Європейської поліцейської агенції (Європол)
[URL:https://www.europol.europa.eu/](https://www.europol.europa.eu/)